

HIND 5 SENTI

Õpilaste Leht

Posti jooksev arve nr. 2188.

Toimetuse ja tallituse aadress: Ülikooli tänn. nr. 21, Tartu
Tallinna kontor: V.-Roosikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooli“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilaste Leht“, Tartu. — Postkast 8. Tallituse tel. Tartu 80.

Kool on tuleviku saar oleviku meres.

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu
kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti | 3 kuud . . . 50 senti
2 „ . . . 40 „ | 6 „ . . . 1 kr.,
aastakäik . . . . . Kr. 1,50

Aadressi muutmise 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees
10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis
teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru
alusest.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-ni.

NR. 20. LAUPÄEV, 18. VEEBRUAR 1933 I AASTAK.

Uudiseid laiaast maailmast.

VESUUV ON RAHUTU.

Rooma, 4. II. Vesuuvi observatooriumist teatatakse, et viimastel päevadel on märgitud üle 200 maa-aluse tõuke, mida tekitavad plahvatused tulemäe sügavuses. Seepärast arvatakse, et lähemate kuude jooksul on oodata uut tulepurkamist. — Observatoorium Vesuuvi tegevuse vaatlusteks asetseb tulemäe läänepoolse küljel 608 m kõrgusel. Viimane suur purse oli 1906. a.

SUUSAHÜPPEMÄGI LÄTIS.

Riia, 6. II. Eile avati Võnnu linna lähedal esimene suusahüppemägi Lätis. See on ka kõige suurem suusahüppemägi Balti riikides.

Võnnu linna lähedal pole küll mägesid, kuid mõni kilomeeter linnast kulgeb (lähed mööda) Koiva jõe sügav org. Oru kallastel leidubki suurepäraseid kohti suusutamiseks, nagu neid tuntakse päris mäestikes (Šveitsis, Rootsis, Norras ja mujal).

„AHTO“ RASKE REIS BISKAIJA LAHES.

Pariis, 10. II. Teel Vigo sadamalinnas Hispaania rannikul tabas „Ahto“ raske torm Biskaia lahes. Purjek ei suutnud tormile vastu seista ja pidi ühes Prantsuse sadamas (Lorient) varju otsima. Üks meeskonna liige, Evald Stein, pidi peaaegu uppuma: suur laine pühkis ta merre. Et mehel oli päästenõõr ümber käe, pääses ta ainult hirmuga ja külma suplusega.

GAASIPLAHVATUS HÄVITAS LINNA.

Berliin, 11. II. Suures rauatehases Neunkirchene linnas, Saarimaal, juhtus reedel, 10. II kohutav plahvatus, mis virutas õhku 86 meetri kõrguse gaasitorni (reservuaari). Plahvatus jõi oli hirmus. Kogu linn värises ja majad varisesid kokku. Terve linnaosa on purustatud ja 50 maja hävitatud. Gaasitorni katus lendas 800 meetri kaugusele. Plahvatus koha ümbruses ei ole mitte ühtki maja terveks jäänud. Terve tänav, mille ääres asetsesid tehased, on nagu üles küntud. Inimohvrite arv on väga suur: surmasaanuid on üle 70, haavatuid ja vigastatuid umbes 1500.

Terved perekonnad on hukkunud. Veel laupäeval möllas varremetel puhkenud tuli edasi. — Gaasitornis oli 120 000 m³ valgustusgaasi, millega varustati linna ja teisi tehaseid Reini ümbruses.

Saarimaa asub Lääne-Saksamaal. Ta on eriti rikas kivisöe ja rauamaakide poolest, mispärast sääl ongi palju tööstuslinnu. Neunkirchene oli 42.000 elanikku.

Eesti elust ja loodusest.

HUNT KIMBUTAS KOOLILAPSI.

Võrumaal liiguvad metsades mitmel pool hundid. Kord on neid nähtud Mõnistes, teine kord Vana-Roosas, siis jälle Tsoorus ja Antsla ümbruses.

Kostiks on nad viinud koeri kaasa. Ühel hommikul, kui lapsed kooli läksid, nägid nad hunti teel istumas. Vana volterus urises vihaseks, kuid ei tulnud ligemale ega läinud teelt kõrvale. Lastel ei jäänud muud kui hirmunult koju tagasi pööduda.

PEKO — SETUKESTE JUMAL.

Eestiski pole veel kadunud ebajumalate kummardamine, nimelt usuvad setukesed Pekosse, paluvad teda ja toovad talle ohvreid. Pekol on palju nimesid, teda nimetatakse kodujumalaks, viljajumalaks, vahest ka jumalaks jne. Setukestel on isegi Peko kujusid, mis on valmistatud puust. Harilikult on ta käteta, umbes 50 sentimeetrit kõrge; pää on lame ja kesk päälage on auk küünla jaoks; selle ümber veel 6 väiksemat auku küünalde jaoks. Peko kuhu oleval igal külal. Teda hoitakse kas viljasalves või lauda lakas, mõnikord ka ahju pääl, aga täielises saladuses laste ja võoraste eest.

Et saada Pekolt õnnistust, ohverdatakse talle nagu igale teisele jumalalegi. Ohverdamise ajal korraldatakse pidusid — „praasnikuid“, mille kulud kannavad loosi järgi ühe küla peremehed. Vaesemad ohverdavad söögipoolist, rikkamad riideid. Söök pannakse õhtul kuhugi välja ja kui koer või kass selle öösi ära sööb, siis arvatakse, et Peko on ohvri vastu võtnud.

Sellist Peko teenimist tuleb ette õige laialdaselt Setumaal, eriti aga Meremäel.

Peko kummardamist on uurinud professor M. I. Eisen, kes sellest alles hiljuti kõneles usuteadlaste seltsi koosolekul Tartus.

KUHU LÄHEB MEIE KALAKAUP.

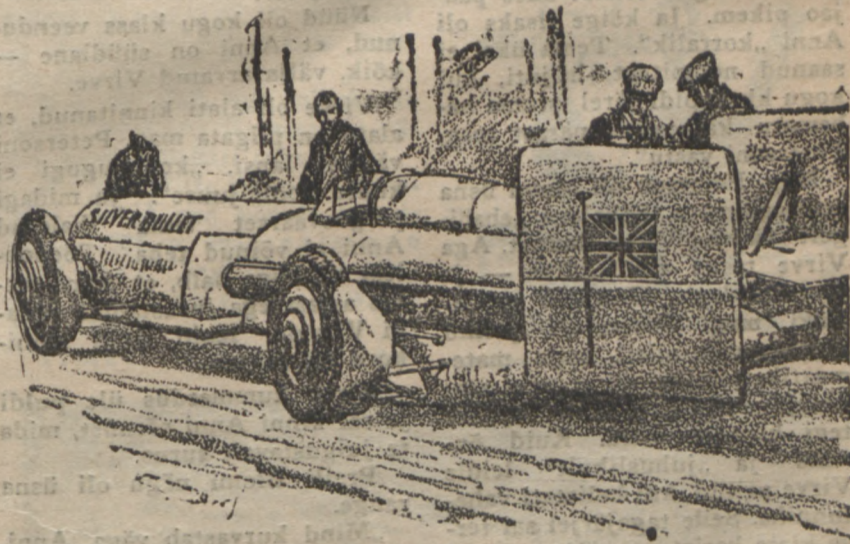
1932. a. jooksul saadeti Eestist kalakaupa välismaale 1 milj. kilogrammi 405.500 kr. väärtuses. Peaaegu pole sellest tarvitas Saksamaa; teisel kohal oli Rootsi ja kolmandal Poola. Kõige rohkem veeti välja kohasid ja hauged. Suitsetatud kilul oli hää minek Saksamaale, angerjal — Rootsi, tindikalal — Venemaale.

Samal aastal saime esimest korda eesti laevade püütud heeringaid, mispärast kalade sissevedu hoopis väike oli.

„LIIVLASTE KUNINGA“ POEG SAI SURMA.

Riias, 11. II. Õnnetut surma sai „liivlaste kuninga“ Kapbergi poeg Jaan. Ta oli venenaga tööl metsas. Ühe puu mahalaskmisel jäi mees puu alla ja sai nii raskeid vigastusi, et teel koju suri.

TORMIJOOKS AUTOSÕIDU KIIRUSE MAAILMAREKORDILE.

Major Segrave oma „Kuldse noolega“ püstitas omal ajal autosõidu kiirusrekordi 371 km tunnis. Inglise autosportlane Kay Don on nüüd konstrueerinud uue kiirsõidu-auto, 24-silindrilise ja 4000 hobusejõulise, mille nimeks on „Höbekuul“. Sellega tahab ta omanik purustada „Kuldse noole“ rekordi ja tõsta sõidukiiruse 400 km-le tunnis. Muidugi võib see rekordijanu murda mõnegi mehe kaela, kuid rekord on tänapäeval siiski tähtsam.

KUMBLUSSEEP

A.FREDERIKING, TARTUS

V KLASS

Viiendas klassis valitses surmavaikus.

Ei kihku ega kahku. Ei salajast kirjavahetust. Ei juuksepalmitest viibutamist. Punased käharad — paksud mustad — lainetavad heledad, mis olid palmitsetud nii kõvasti, et tõmbusid keerdu — ja pikad, lõdvad pruunid, mis olid otsast nii õhukesed, et paelroos vaevalt püsis neis — kõik need rippusid vaikselt ja õigelt keset selga, nagu peavad olema hästikasvatatud tüdrukute palmikud kõrgemas tütarlastekoolis.

Ja kakskümmend kaks silmapaari vaatas liigahtamata õpetajale.

Oli juhtunud midagi koledat. Midagi, mis hommikust saati oli pannud kõik kooli juuksepalmitest elavasse liikumisse. Ja isegi „esimese“ poisipääd olid olnud ninapidi koos. Sest kooliõuest oli leitud joonistusraamat. See raamat oli täis pilkepilte; ja esimesele leheküljele oli joonistatud magister Peterson, kes lükkas lapsevankris oma kaksikuid. Mag. Petersoni kaksikud olid eelistatud kõneaineks koolis.

Kaks neljanda klassi tüdrukut olid leidnud raamatu ja nad kinnitasid, et „mag. Peterson oli sääl ihuelavana“. Ja enne kui valvekorra õpetajanna jõudis konfiskeerida raamatu ja selle viia juhatajannale, oli uudis levinud üle kogu kooli. Viies klass oli veendunud selles, et vähemalt nende hulgest keegi polnud süüdlane. Aga kui keegi neist oli, siis see kähtlemata oli Anni Vaher, sest ta oli väga andekas joonistaja. Sussu Meier oli korra näinud teda joonistavat kassi ja see oli olnud niisama hää kui elav kass. Anni ei olnud klassis eriti lugupeetud. Ta oli tulnud alles neljandasse klassi ja ikka veel liikus natuke võõrana ja vaiksena teiste hulgas — kõigist teisist olles pääjao pikem. Ja kõige lisaks oli Anni „korralik“. Tema ükski ei saanud noomitust hiljuti, kui kogu klass pidi järel istuma häbematu käitumise pärast mag. Petersoni vastu.

Mag. Peterson oli olnud üsna ettevaatamatu, koheldes „ebaõigelt“ väikest Virve Rannat. Aga Virve tasus alati kätte — ja protsentidega. Seetõttu kadusidki mag. Petersoni prillid arusaamatul viisil kogu matemaatikatunniks, nii et ta ei saanud lugeda ühtegi tähte, ja klass tegi hirmsat müra. Kuid „õnneks“ ja „juhuslikult“ leidis Virve prillid, kui helistati vahetunniks. Selle tagajärjel sai terve klass karistuse, välja arvatud Anni. Ja just Virve tõenduse abil sai Anni vabaks, sest väike Virve, klassi parim pää ja suurim vigurivänt, armastas pikka, tasast Annit. Nad olid saanud loa kõrvuti istuda, ja kogu klass

hüüdis neid Taavetiks ja Koljatiiks nende erisuguse kasvu tõttu.

Virve omalt poolt arvas küll, et oleks olnud paha lahti saada, kui kogu klass istus kinni, aga kuna Anni ja ta ema pidasid seda nii tähtsaks, siis tegi Virve kõik, mis tema võimuses. Virve oli nimelt välja nuhkinud, et Annil oli prii kool ja seepärast viimane kartiski noomitusi. Aga Virve miski hinna eest ei oleks tahtnud, et Anni aru saaks, et ta teadis seda.

Ja nüüd oli ülekuulamine. Ametlik, pidulik ülekuulamine kõigis klassides. Kogu esimene rida oli juba läbi küsitud ja need olid vastanud end mitte teadvat, kes on süüdlane.

„Virve Ranna!“
Virve istus teises reas äärmisena. Ta tõusis üles. Virve tundis end täna väga rahulikuna. Kõik teadsid, et ta oli halb joonistaja ja kirjutaja; aga sellest Virve ei hoolinud.

„Pah, see on tühi asi,“ sõnas ta pääd kuklasse visates — olles hästi teadlik oma andekuses muis aineis.

„Me ei ole seda teinud. Päälegi keegi meie klassis ei oska nii hästi joonistada,“ ütles Virve julgesti enne veel kui preili Blom oli küsinud.

Preili Blom naeratas. Virve oli alati klassi esikõneleja; ja ta rääkis alati kõigi eest. Virve istus.

„Anni Vaher.“
Aeglaselt tõusis Anni. Ta oli väga kahvatu.

„Kas sina, Anni, tead midagi sellest?“

Anni ajas enda sirgeks, vaatas preili Blom'ile otse silmi ja vastas:

„Tean.“
Kogu viies klass vahtis pärani silmi hirmunud Annile — Eeskujulik Anni! Ja kui kahvatu ta oli!

Nüüd oli kogu klass veendunud, et Anni on süüdlane — kõik, välja arvatud Virve.

Virve oli alati kinnitanud, et alatu on pilgata mag. Petersoni väikesi lapsi, „kes sugugi ei kuulu kooli juure“. Ja midagi põlgusväärset tema ihaletud Anni ei võinud teha. Tõepoolest oli väga halb, et Anni teadis asjast ega jutustanud midagi Virvele. Kuid Anni mõnikord oli selline.

Virve kummardus üle puldi ja sai kinni Anni sõrmist, mida ta julgustavalt surus.

Preili Blomi nägu oli üsna range.

„Mind kurvastab väga, Anni, et sina — —“

„Mina ei ole seda teinud,“ ütles Anni. Ta lausus seda nii, et nüüd kogu klass oli veendunud tema süütuses.

„Kes on siis teinud?“ küsis preili Blom.

„Ma ei taha seda ütelda,“ vastas Anni rahulikult.

Aga heldene aeg! Kogu klass vaatas pärani silmil preili Blomile otsa. Mis siis, kui ta nüüd äkki saab halvatuset?!

Kuidas küll Anni julges!
Preili Blom läks väga punaseks.

„Kas sa keeldud vastamast?“
„Jah,“ vastas Anni madala häälega.

Preili Blom astus kateedri alla.

„See on nii tõsine asi, Anni, et ma pean kutsuma juhatajanna. Istuge vaikselt, lapsed.“

Preili Blom läks. Niipea kui üks oli sulgunud ta järel, algas sumin ja pommin.

„Kes see on, Anni?“
„Sa oled tõesti väga uljas, Anni!“

„Saab näha, mis sulle tehakse, Anni!“

Virve tõusis oma pingile ja kamandas:

„Üks tasane elaguhüüd Annile! Sosistage!“

Ja kogu viies klass sosistas elagu ja lehvitaskurätte.

Siis tuli juhatajanna. Ilma preili Blomita. Ta näitas end võimalikult veel rangemana kui oli tavalisti.

Ta istus õpetajalaua ääre ja vaatles neid. Ainult vaatles. Ega lausunud sõnagi.

Kui juhatajanna neid nõnda vaatles, ei saanud isegi Virve jääda rahulikuks. „Anni Vaher, tule siia.“ Tundus otse kergendusena, kui ta lõppeks hakkas rääkima.

Anni astus kateedri juure. Ta põlved värisid, aga ta näol oli ilme, mida Virve teadis ütelda tahtvat: mina ei ütle.

„Sain preili Blomi jutust nii aru, et sina, Anni, tead midagi sellest inetust loost?“ küsis juhatajanna.

Anni noogutas. Ta ei saanud sõnagi suust — tema kurk oli kuivanud. Aukartus juhatajanna vastu oli ülejõuline.

„Kas see on keegi sinu klassist?“

Anni mõtles hetke. See ei

võinud talle midagi teha, kui ta vastaks sellele küsimusele. Oli ju veel teisi klasse.

„Ei ole minu klassist,“ vastas ta.

„Aga kas sa kindlasti tead, kes see on?“

„Jah,“ vastas Anni.

„Kas asjaomane on näidanud sulle raamatut?“ Juhatajanna ranged, hallid silmad näisid tahtvat tungida Anni sisemusse.

„Ei, ma juhuslikult nägin, kuidas ta joonistas vahetunnil.“

„Kas sa tahad mulle ütelda, kes see on?“ See ei olnud küsimus. See oli käsk.

Klass istus ootusest värisedes. Kas julges Anni eitavalt vastata juhatajannale? Ta heidetakse otsekohe koolist välja.

Valitses hääletu vaikus.

„Ma ei taha ütelda, kes see on.“ Anni huuled värisid ja ta ei tõstnud pilku põrandalt.

Klass istus nüüd hirmust jahmununa. Mis saab nüüd? Vaevalt juleti hingata.

Juhatajanna istus hetke. Siis ta ütles:

„Kas oled mõelnud, et võid ise saada karistuse, kui sa sõna ei kuule?“

Tema hääl oli sama mis tavaliselt. Ta oli võrratu enesevalitsemises, see juhatajanna.

Anni tõstis pääd. Tema põsed olid läinud natuke punaseks — ja siis ta ütles kindla häälega:

„Ma pean alistuma karistusele, kui olen sõnakuulmatu. Aga teise pääle kaevata ma ei taha.“

Ei olnud ainustki õpilast kogu viiendas klassis, kes poleks kindel olnud selles, et Anni aetakse koolist minema. Virvegi värises.

Juhatajanna ei ütelnud sõnagi. Ta pani käed silmade ette ja istus viivu. See kestis klassi arvates terve igaviku.

Anni haaras kinni lähemast puldist. Kõik hakkas pöörlema ta silme ees.

Siis tõusis juhatajanna püsti. Vaikselt astus ta Anni juure ja pani käe ta õlale.

„Istu, laps.“ Hääl oli väga

KUS ME NÜÜD KÕIK MEELSASTI VIIBIKSIME.

Kellel ei tuleks seda pilti nähes igatsust Egiptuse järele! Kuna meil loodus tardub külma kammitas, paistab sääl päike suvise soojusega. Teha kaamelil matk ürgsete Gizeh' püramiidide juure — see on iga rännuhimulise kaunimaks unistuseks.

Noorte Looming

Kuidas auto õppis liikuma.

(Tall. XII l. algk. seinajalehest „Meie Hääl“.)

Roosi: Kas teate, lapsed, mina sain täna autoga sõita!

Villu: Kelle autoga?

Heino: Sul pole ju autot.

Ilmar: Kas täksoga või omnibusega?

Roosi: Ei, onu autoga. Ta ostis endale päris tuliue, kõige moodsama, sarnase toreda, läikiva, lendab kui nool. Veerand tunniga olime Nõmmelt linnas.

Anni: Mõni ime nüüd! Kes see praegusel ajal pole autoga sõitnud! Aga tea, mina jutustan teile parem, kuidas auto üldse liikuma õppis!

Roosi: Mis auto see siis on, mis ei liigu!

Heino: See ju vana vankriloks.

Anni: Aga ega sest palju aega olegi tagasi, kui meie maal aina sõideti vankritega.

Heino: Jah, meie isa alles ükspäev rääkis, et 25 a. tagasi polnud Eestis veel ainustki autot. Ja kui siis ükskord üks pidanud sõitma nende majast mööda, siis vahtinud nad terve perega keldri katusel, et näha imet. Kaua sest tagasi on!

Roosi: Noh, sina jooksid tänagi sellise säruga akna juure, kui Loksa omnibus mööda sõitis. Ega ole sest jah kaua tagasi.

Ilmar: Aga jutusta päalegi Helga, küllap see ongi viimati ime: inimesed kaua aega, mitusada aastat rakendasid vankri ette loomi: hobuseid, härgi,

Villu: koeri,

Heino: põtru

Ilmar: ja vahest isennastki. Kust neil tuli korraka mõte vankri enda panna liikuma?

Villu: Aga vedur liigub ju ka!

Heino: Ja tankid ja traktorid.

Anni: Just. Kuid neil kõigil on üks ühine vanaema!

Roosi: Mis jutt see on! Ma mõtlesin, et sa tõsiselt...

Anni: Tõsiselt ma räägingi. See vanaema on praegu 163 a. vana ja ta asub üliivanade masinate vanadekodus.

Roosi: Mis sa nüüd!

Villu, Heino, Ilmar: (läbisegi): Ei, las ta kõneleb. Kus ta asub?

Anni: Ühes Pariisi muuseumis. Ta pilti olen näinud: hiigla veider sõiduk! Ilmatu pikk, kolme rattaga, keskel on tool ja taga aurukatel — nagu sõdurite supipada. Tema leiutaja on insener Künoo, muidugi, ammu juba surnud, puhkab Pariisi kalmistul.

Roosi: Teadagi, kui masingi on juba 160 a. vana!

Anni: Nii. Aga olnud veel teisigi masinaid, — ka ikka enam kui 100 a. vanad, mis ise sõitnud. Mul on üks raamat. Säl on kohe kümneid selliseid vanaaegseid masinaid pildidel näha. Ühel on korsten ees, teisel taga; ühel on kolm, teisel koguni kuus ratas. Mõni sõitnud isegi oma 10 kilomeetrit tunnis ära!

Roosi: 10 kilomeetrit. Küll oli aga kiirus! Minu onu auto võib 150 km tunnis kihutada!

Anni: Jajah. Aga see pidi olema ju autovabriku viimane ime. Mina aga räägin praegu kõige esimestest katsetest. Need tehti väikestes töökodades. Ja targad mehed pidid olema need väljamõtledjad — uskuge mind!

Teate, kuidas sel ajal sõideti linnast linna! Oli ilmatu suur

postvanker, kuus hobust ees. See oli reisijaid ja kraami tunnil täis. Postikott oli ka kuski varjul. Ülal kõrgel pukis istusid postipoiss-kutsar ja posteljon; viimane puhus sarve — tuutuu-luu-tuu.

Raske vanker läks suure müra ja radinaga künkast alla, künkast üles. Postijaamas pandi uued hobused ette. Niimoodi reisisid inimesed nädalaid ja kuid, et saada linnast linna.

Samalaadi vanker oli ka esimene auru-postivanker. Selle mõtles välja mehaanik Gardon. See oli naljamees ja arvas nii, et rattad taga liikuma hakkaksid, peavad ennem jalad ees jooksma.

Heino (naerab heledasti).

Teised kõik (naeravad).

Anni: Ta tegigi oma vankrile raudjalad ette jooksma — auru jõul, muidugi. Aga need jalad läksid järjest segamini ja jäid rattakodarate vahele.

Insener Herney mõni aasta hiljem tegi niisuguse auruvankri, mil polnud jalgu. Ta tegi toreda läikiva tõlla. Keskel inimeste asupaik, taga kastis aurukatel ja kõige taga neli ilmatut korstent. Rattaid oli kuus: tagumised hiiglasuured, inimese kõrgused; esimesed päris väikesed. Kui tüüriga keerda esimesi rattaid, näit. vasakule, pöördus kogu sõiduk pikamööda vasakule. Sellega sõidutati inimesi Londonist maale.

Heino: Aga see on ju sama, mis omnibuss.

Villu: Nelja korstnaga! Mine sina oma jutuga!

Anni: Ütleme, peaaegu sama. Teed olid sel ajal väga halvad. Et auruvanker ei läheks katki, pidi ta tehtama väga kõva ja raske. Kivisütt sõi ta hiigla moel. Suitses kui hirmutis. Masin tegi säärast müra, et pane kõrvald lukku. 55 meetrit auruvankri ees pidi kroonu käsu järele sõitma ratsanik, punane lipp käes; kui ta kohtas teel hobusemehi või jalakäijaid, karjus ta kõigest kõrist: Eest, auruvanker tuleb!

Roosi: Kui kiiresti see sõitis?

Anni: Kiiremini ei tohtinud sõita, kui 6 km külavahel ja 3 km linnatänaval tunnis. Kui aurukatel lõhkes, juhtus määratu õnnetus: kõik lendas mürtsuga õhku — ja sõidukist ja reisijaist jäid järele vaid puru ja tükid.

Villu: Noh, aga millal siis nende auruvankrite asemele päris autosid hakati tegema?

Anni: Mitte nii pea. Vahepeäl läksid nad hoopis hingusele. 1825. a. avati esimene raudtee. Inglismaal ei tahtnud nüüd keegi enam auruvankriga sõita.

Ilmar: Muidugi, rong sõi-

da ja rööpaid mööda. Ega pole karta sääl sarnaseid tõukeid nagu halval maanteel. Vagunis on ka mõnusam istuda kui postvankril.

Roosi: Aga kuidas siis auto viimati liikuma õppis?

Anni: Vaat, see oli siis, kui mehaanik Daimler ja mehaanik Benz Saksamaal peaaegu ühel ajal 1885. a. mõtlesid välja bensiini mootori. Bensiini läheb palju vähem kui kivisütt. Autojuht ei ole enam must masinist; ta masin töötab tahma ja suitsuta. Aga põrutasid ja raputasid need esimesed autod, mis hirmus!

Villu: Kas neil veel kumme all ei olnud?

Heino: Ju siis ei olnud.

Anni: Jah. Asjatundjad hakkasidki pidama aru, et mis teha — kas teed teha siledaks nagu põrand või siduda padjad ümber rattaste. Mis nad tegid? Mis teie arvate?

Ilmar: Mina arvan, tehti õieti mõlemat: meil siin Tallinnas on laudsiledaid tänavaid, mis siis veel välismaal võib olla! Ja kummid on ka rattaste ümber nagu padjad.

Anni: Umbes 40 a. eest pani üks prantsuse vabrikant oma autole esimest korda kummid rattaste ümber. Küll läks sõit nüüd toredasti!

Roosi: Ja nii hakkaski auto liikuma.

Anni: Noh, eks see asi arenenud ikka edasi. Üks mõtles parema, teine veel parema välja. Esimene mootor oli kõigest 1½ hobusejõuline; praegu tehakse 140 hobusejõulisi automootoreid. On olemas ka 1000 hobusejõulisi.

Heino: Üks vanker 1000 hobusejõuga! Vahva! Mina ostan endale auto, kui suureks saan.

Villu: Mina küll ei osta. Palju armsam on hobusega sõita. Ostan väikese varsa, kasvatan hobuseks — ja sõidan.

Roosi: Ei, auto on ikka tuhatkord ette. Sõida kohe veerandtunniga Nõmmelt Tallinna nagu nool.

Kultuurajaloolane.

hell. Siis ta pöördus klassi poole ja noogutas pääd.

„Te võite uhked olla Annile, tüdrukud.“

„Elagu!“ Virve oli päris meele — aga hirmununa kummardas end allapoole, kuuldes oma häält. Kui juhatajanna mõeldus tema kohast ja nägi Virve silmad suundunud temale piirita imetusel, silitas ta tüdruku juukseid.

„Kas sa oled nüüd õnnelik, Virve?“ Kogu kool tundis Taa veti ja Koljati vahelist sõprust. „Juhatajanna, te olete ingel,“ sõnas Virve ja põimis innustusega oma käsivarred ta põlvede ümber. Säärast teguviisi tavalis oludes juhatajanna oleks pidanud auhaavamiseks.

Siis helistati. Ja juhatajanna lahkus. Virve sööstis kateedril.

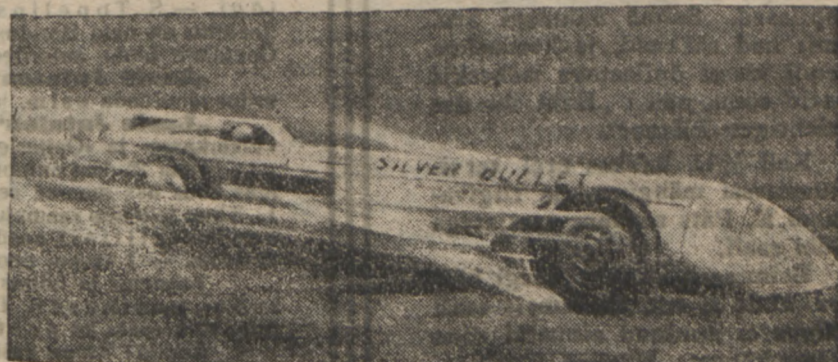
„Kaua elagu Anni!“ Ja kogu klass vastas: „Elagu Anni!“

„Aga kuulge,“ jätkas Virve, „kui ükski elav hing julgeb ütelda ühegi halva sõna meie juhatajanna kohta, tasub viies

klass sellele kohe — millal tahes ja kus tahes ja nii sageli kui tarvis.“

„Aga nimelt!“ vastasid teised vaimustusega. Siis nad tormasid välja jutustama sündmust ja kuulma uudiseid teisist klassist. Anni ja Virve jäid klassi. Aga Anni oli nii väsinud ja ärritatud, et ta peitis näo käte vahele ja hakkas nutma.

Virve põimis käsivarred ta ümber. „Magus, armsaim Koljat. Ära nüüd ulu oma aupäeval.“

Metsikult kihutav „Hõbekuul“, mis püüab arendada 400-kilomeetrilist tunnikkiirust.

Mälestisi ühest kaunist ja huvitavast maailmast.

Sõitsime kord maale — meid oli palju tüdrukuid, niipalju, et me üksteist hästi ei tunnudki. Sellepärast me sõitsimegi mõneks päevaks linnast ära, et tahtsime saada häiks tuttavaiks ja häiks sõbruks.

Te teate, see pole kerge. Heida sõbraks, aga mitte korraga — ütleb vanasõnagi. Ja nii meie püüded leida kontakti üksteisega, kandsid rahulolematuse sünget vilja. Viga seisis selles, et tahtsime sõbruks saada kõigiga — otsisime kõigis hingesugulust ja seepärast see nähtavasti ebaõnnestuski. Ah, see rikkus väga meeleolu!

Kuni viimaks minult küsis üks tüdruk: „Kuule, kas sina pole mitte „Laste Rõõmu“ Valga Valve?“ — Ütlesin täis rõõmsat üllatust jah, ning kohe selgus, et temagi oli vana lasterõõmlane — „Lilled printsess“. Meie suurt rõõmu pandi tähele ja korraga seltsis meie juure nii üks kui teine, kes enesegi ütles olevat lasterõõmlase.

Küll oli meil siis lõbus ja hubane! Istusime, vanad rõõmlased, kõik suures sõprusringis ja rääkisime särasilmil vanust päevist. Rääkisime *Tsin-Tsän-Tso'st*, kellest eranditult olime vaimustatud olnud ja kes nii

osavasti säilitas kuulsuse lõpuni oma incognito, rääkisime *Oru-Jüri* ja *Kivi-Kivi* vahvast sulesõjast, väikesest nupukast *Karujuntsist*, kelle küsimusi ja vastuseid oodati suure innuga, rääkisime ja naersime sellest, kuid *Merikaru* vihaselt tungis alati vaeste *Tarzanite* kallale — neid *Tarzaneid* oli mitu, nii nagu *Tarzane*-romaanegi oli mitu. Kuis *Muru-Mari* oli nii arukas ja resoluutne ja *Stella Tulileek* nii ülevoolav. Kahtlustasime ainult *Viivat* endi keskel, et ta oli *Viiva Vaigupiisk* — ah, küll oli meil palju rääkida ja naerda, sest lõbusast maskeraadist „Laste Rõõmu“ küsimuste ja vastuste osas! Kuis need ühised mälestised ja ühised tuttavad töid meid lähemale üksteisele!

Armastusega rääkisime *Rõõmu-onust*, kes oskas nii tore-dasti pista vastuste vahele oma vaimukaid märkusi, rääkisime suure lõbuga sellest, kuid meid kõiki huvitas *Hundi-papa* välimus ja käekäik.

Ja siis veel see maailm „Laste-Rõõmu“ jutuveergudel! Kuis küll ootasime igas numbris lugu „Maalt, kus palmid kasvavad...“, seda salapäraselt, seda üliloomulikku ja meie fantaasiale nii vastuvõetavat. Kuis võlus ja hirmutas meid

onu Uh-Uh ja nonde laste saatus sel salapärasel saarel, kuid võtsime osa väikese poisi käekäigust, kes julges põgeneda ja algas uut elu oma „Pisarate saarel“ — elu täis huvitavaid, omapäraseid leiutisi ja rikkaid aardeid — elu, mis ometi oli mürgitatud suurest talumatust igatsusest inimeste ja sõpruse järele... See oli kaunim jutt „Laste Rõõmus“ ja ometi, mõistmatute vanemate päalekäimisel, kes kartsid hädaohtu oma laste fantaasiale, lõpetati ta...

Ja kuis olid õrnad ja ilusad *Mild Kivikillu* muinasjutud, kuid olid lõbusad *Metslapse* lood väikesest *Tipast*, kuid hoogsad *J. Oro* ja *E. Enno* laulukesed — ah, kuid sääl rõõmlaste riigis juhtus alati

Saali tagauks avanes. Kõigi silmad pöördusid sinna. Nähtavale tulid: valge tiivustatud ingel, seitse punases rõivas põialpoissi, kõigil põlevad küünlad käes, ja jõuluvana. Nad jäid seisma särava jõulukuuse ümber, mis asetses saali ees.

Jõuluvana tervitas lapsi, öeldes, et ta olevat laste sõber ja meie tundvat teda ammugi. Ta olevat toonud kaasa palju kinke, vitsakimbu aga unstanud koju. Kuid seda vist vaja ei olegi, sest siia on kogunud ainult hääd lapsed.

Vahepääl mängiti paar oreli-soolot ja üks viulisoolo klaveri saatel.

Mitmed korrad pildistati meid.

Nüüd algas loosivõtmine, mida toimetasid jõuluvana ja ingel. Saali eesotsas oli laud kaetud asjadega, mis olid loosimiseks määratud. Laual oli kaks loosiratast: jõuluvana tõmbas ühest rattast numbrit ja ingel teisest asja nimetuse. Mitte kõik lapsed ei saanud loositavaid asju, vaid ainult osa. Meie kooli õpilastest õnnestus vaid IV kl. õpilasel Berta Kohol võita, ta sai kriidivärv.

Siis lahkus riigivanem oma saatjatega. Teda saatsid laste elaguhüüded ja käteplagin.

uut, alati enneolematut, alati midagi väga ilusat! Kuis oodati iga järgmist numbrit, et leida jälle oma uusi sõpru ja uusi üllatusi, kuid iga päev läksid kirjad *Rõõmu-onule* — nii palju, et *Hundi-papagi* sai oma osa!

Ja nii me istusime, suur sõprusring juba täiskasvanud tüdrukuid, kel juba igaihel täita eluülesanne ja leidsime üksteise jälle „Laste Rõõmu“ kirjavärs maailmas. Nüüd polnud enam mingit kobamist — kes? ja kust? ja kas me sobiksime? — nüüd olime sõbrad, nüüd olime seotud terveks eluks üksteise külge, sest miski ei seo nii kui ühised kaunid mälestised.

Vana lasterõõmlane
Valga Valve..

Päale riigivanema lahkumist hakati jagama kinke ja maiustusi, mis oli määratud kõigile lastele. Nende kättesaamisel tuli kaua oodata. Kõik lapsed seati numbrite järele ritta ja siis sammuti pikkamisi teise ruumi, kus kingid anti. Meie kooli ees oli Raua t. algkool, sellepärast saimegi kaua oodata. Vaatlesime jõulupuud, mis oli nüüd palju ilusam kui enne, sest tuled saalis kustutati, ja jõulupuud säras nagu heledamini.

Seni olime jõudnud teise ruumi, kus saime oma kingitused. Juba trepil ja koojas avasid uudishimulikud lapsed oma karbid, et vaadata, mis neis peitub.

VI. kl. sai Miralda Puss: pintsli, palli, paela ja frotee lina. Klaara Bergmann: seebi, pliiatsi värvid ja frotee lina. Harda Bergmann: patsipaeld, pärlid, taskuräti, seebi, kivist nuku ja kaks pliiatsit. Hildegard Paulmann: seebi, hambaharja, nuku, taskuräti ja frotee lina.

Meie jõudes riietehoidu, olid lapsed juba peaaegu kõik ära läinud. Riided kätte saanud, riietusime ja sammusime pakid käes koju.

VI kl. sõnumisaatjad:
H. Bergmann, H. Paulmann,
H. Riiner.

Eesti Noorte Punase Risti jõulupuul.

Tallinna XII l. algk. seinajaalehest „Meie Hääl.“

Reedel, 23. dets. 1932. a. käisime Eesti Noorte Punase Risti jõulupuul „Estonia“ kontsertsaalis.

Kella 9—1/2 10 kogunesime kooli, igast klassist neli, viis õpilast, kes olid jõulupuule kirjutatud, seadsime kutsekaardi numbrite järele paari ja läksime prl. Põlluga „Estoniasse“. Sääl vabastusime üliirietest, andsime need riietehoidu ja läksime teisel korral asuvasse suure saali. Otsisime üles endi kohad, mis asusid saali lõpus 29. ja 30. reas.

Lapsi oli väga palju. Kõige enam oli vist küll Raua t. algkoolist. Neid oli üle saja lapse. Kõik tulid üliirietes saali, nähtavasti ei jõudnud nad õpilaste rohkuse tõttu lahti riietuda.

Meie ees olid saksa algkooli õpilased. Saime mõndagi aru, mis nad rääkisid, ja kordasime endi klassi õpilastega isekeskis neid sõnu, näit.: „Habt ihr die richtigen Plätze?“

Kell 1/2 11 hakkas orel tervitusmarssi mängima, ja riigivanem K. Päts sammus saatjatega läbi saali.

Esimesena kõneles keegi härra, nime ei tea, kuid meie saali lõpus ei kuulnud ainustki sõna tema kõnest. Nägime ainult tema liigutusi, mida ta vahel kõne

keskel tegi, kuid häält ega sõnu, kumbagi ei kuulnud.

Järgmisena astus kõnetooli õpetaja Stockholm. Ta jutustas jõulujutu, õnnistas lapsi ja Noorte Punase Risti tööd. Siis laulsime „Oh sa õnnistav...“ ja „Püha öö“, mille sõnad õpetaja ette ütles.

Sellele järgnes riigivanema lühike kõne. Ta tervitas meid, lapsi, kui riigivanem, kui isa, kel kodanikud ühteviisi armsad. S's soovis meile õnnelikke ja rõõmsaid jõulupühi. „Teile kah!“ vastasid lapsed saalist.

Hakkas ilmuma
uus raamatajakiri

„Laste Jututuba“

12 raamatut aastas, iga raamat 16 lk., à 10 senti.

See «Pääsukese» lasteraamatute seeria on ilmunud juba 8 aastat, kokku 24 raam. Algkooli-perele on «Pääsukese» raamatud vanad head tuttavad. Nende autoreiks on eesti ja maailmakirjanduse suuremad nimed: Ed. Wilde, O. Luts, A. H. Tammsaare, J. Parijõgi, — S. Topelius, R. Kipling, Mamin-Sibirjak, Chr. H. Andersen j. t. Seetõttu on neid Haridusministeeriumi, Rahvaraamatukogude lastekirjanduse sektsiooni ja Eesti Õpetajate Liidu autoriteetsete lastekirjanduse hindajate poolt korduvalt soovitatud.

„Laste Jututuba“ kaks tosinat raamatukest on tänini ainuke suurem süstemaatiline üritus rahuldada esim. ja teise õppeaasta lugemistarvet, pakkudes talle paremat mis olemas.

„Laste Jututuba“ toimetajaks on «Pääsukese» kirjanduslik redaktor, «Laste Rõõmu», «Vikerkaare» ja «Õpilastele» toimetaja M. Nurmik.

Oma 25-dast numbrist hakkab nüüd „Laste Jututuba“ perloodiliselt ilmuma, igas kuus üks raamat, senisest poole võrra odavamalt hinnaga, 16 lk. raamat 10 senti. Kuna 1—3 kuu tellijatele raamatud nimihinnaga postiteel koju kätte saadetakse, on aasta- ja poolaasta-tellijail need raamatud veel nimihinnast 20% odavamalt käes: aastak. 12 raam. — 1 kroon, poolaastak. 6 raam. — 50 senti.

Toimetus ja talitus asuvad Tartus, Ülikooli tän. 21. Aadr.: «Laste Jututuba», postkast 8, Tartu. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised. Tellimiseraha võib saata ka postmarkides.

Koolid! Kõige kasulikum on teil anda postile 1—1/2 a. tellimine. Igas kuus toob post teie raamatukogule 8 sendiga uue huvitava ja pilõirikka lasteraamatu.

Pääsuke.

Järg 15.

„Minul puudub usk talismani-
desse“, seletas White.

„Olen pannud tähele, et kõik
on ükskõik. Siin saab iga nädal
surma kolm lendurit. Ja igan
on oma talisman. Aga Fort
Worthi lennukil saab surma
viis meest nädalas. Kõik ripub
sellest, kas järjekord on jõud-
nud sinuni.“

Lennuki vari libises üle tema
näo, kui ta seisis telgi uksele.

„See ei loe midagi“, lausus
ta. „Õnn või õnnetus. Mida
saatus toob, see tuleb. Küll
omal ajal saate sellest isegi
aru.“ Need sõnad öelnud, lah-
kus White.

Päale tema lahkumist midagi
lahket ja sõbralikku jäi telgi
püsimiseks.

John ja Dave olid ametis oma
asjade korraldamisega.

„Kolm meest nädalas“, kordas
John vaipa välja võttes ja haka-
tes voodit korraldama.

„Ma arvan, ta mõtles kolm
õnnetust nädalas“, ütles Dave.
„Mõnel nädalal ei saagi keegi
vigastatud.“

„On Teil talisman?“ küsis
John venitades.

„Jah, on. Kuid väga nalja-
kas teine.“

„Mis asi see siis on?“

David avas oma kohvi ja tõi

nähtavale väikese pungissilmiga
karukese.

„See oli minu esimene män-
guasi“, ütles ta mõtteisse vaju-
des. „Ema kinkis selle mulle,
kui olin veel väike baby. See
oli ema käsitöö korvikeses, mille
tõukasin kogemata ümber sel
õhtul, kui lahkusin Lennukooli.
Ma tõstsin ta üles ja võtsin
kaasa. Ehk toob õnne.“

David pistis karukese pluusi
rinnatasku. „Kui lähen len-
dama, siis on ta minuga kaasas“,
ütles ta. „Kuidas on lugu aga
Teiega?“ päris ta. „Kas kan-
nate ka endaga kaasas mõnda
talismani?“

„Jah.“ Johni käsi haaras pae-
last kaela ümber. Kuid siis
näis tal äkki midagi meelestu-
vat ja käsi langes tagasi.

David nägi seda liigutust.
Nõnda oli saanud hõbemedal-
jong Sylvia päevapildiga Johni
talismaniks.

„Asi on selline“, ütles David,
„Teil pole talismani tarviski.“

„Kuidas nii?“

„Teie olete õnnelik niikuinii.
Millalgi ei juhtu Teiega midagi.
Olete juba sedalaadi inimene.
Mina aga mitte... Mina...
vajan... et... õnn ei kaoks.“

Must vari liugles üle telgi ka-
tuse. Eemalt lennukil kõ-
las kohutav plahvatus. Oli,
nagu oleks mõni suurtükk lõh-
kenud.

Ei John ega David polnud en-
nem kuulnud lennuki kukku-
mist vastu maad. See plahva-
tuse heli oli neile uus ja kohu-
tav. Nad tõusid püsti.

Üks mootorratas sõitis põri-
sedes mööda. Sanitaarauto sõi-
tis üle lennukil, kui nad kahe-
kesi jõudsid telgist välja. Da-
vid haaras Johni käest kinni.
„Teie ei lähe õnnetusekohale?“

„Õigus“, vastas John.

Nad nägid lennukil len-

nuki rususid. Lennuki saba oli
vertikaalselt püsti, seistes kui
rist haul.

Väljaspool telki kuulsid nad
tasaseid hääli.

„Võibolla eksis...“

„Võibolla, et sattus õhu
auku...“

„Kui tal oleks olnud kõrgust
veel 10 jalga... Lennuk oleks
maandunud tervena... Nägite,
lennuki nina juba tõusis?...“

„Ma vean kihla, see on nr. 52.
Tal oli vasak kandepind alati
raskem... Alati oli sellel ten-
dents kalduda allapoole... Pin-
gutage oma muskleid, tõstame
ta üles...“

„Jälle kümnetuhat dollarit
rahva raha läinud...“

Umber tund aega hiljem pea-
tus mootorratas telgi ees ja
keegi seersant ilmus lävele.

„Kas kadett White elas siin?“

„Jah.“

„Korjake tema asjad kokku.
Päale lõunat viiakse need ära.“

John ja David korjasid White
asjad kokku värisemiseks sörmil.
Sääl oli kamm, harjad, tualett-
esemed, hambahari, mis alles
märg hommikusest tarvitami-
sest. Nad mässisid need kõik
käterätikusse. Nad korjasid
veel kokku tema sokid, pesu,
öökuue ja panid kõik asjad väi-
kesse rohelisse kohvrisse.

Tund varem oli White seis-
nud siin naeratava näoga. Nüüd
lamas ta verise laibana haiglas.
tema kõhu, seletas üks kapral
Üks lennuki osa oli purustanud
hiljem.

Kuid kõik see oli sündinud
nii ootamatult. Asjaolud ei
peaks arenema nii kiirelt. Otse
uskumatu.

Nad korjasid kokku ta kirjad
ja sidusid paelaga kimpu. Sääl
oli ta ema pilt, täitesulepää ja
sigaretikarp.

„John“, ütles David, „kui ku-

nagi minuga juhtub midagi sar-
nast, siis toimige samaselt.“

„Muidugi.“

„Vaataate minu asjad läbi,
enne kui saadate koju?“

„Kui teete minu asjadega
samuti.“

Nõnda sõlmisid nad kokku-
leppe.

Nad oleksid soovinud, et ühes
White asjadega oleks viidud
ära ka tema voodi. Polnud ke-
dagi, kes oleks sel öösel sääl
maganud. See seisis nüüd tüh-
jana. Oli nagu öudne.

Hiihla helgiheitjad heitsid
oma kiiri pimedale lennukil.
Angaride äärjooned näisid ühi-
nevat tähtedest ülekülvatud tae-
vaga. Lennukid seisis lennu-
väljal viirastuslike kogudena.
Sadama taga särasid San Diego
tuled.

Mõlemad noormehed heitsid
voodisse.

„Mida arvate sellest, mida
rääkis White enne minekut?“

„Arvan, et aimas oma lõppu.“

„Kuidas nii?“

„Ma sain aru tema pilgust.“

„Uskuge mind, mina ei lenda
talismanita.“

„Ka mina mitte.“

Kapten Foot, vana lendur-
instruktor, istus lennuki esime-
ses istmes.

„Olete millalgi varem lenna-
nud?“

„Ei, sir.“

„Hüva, ronige lennukisse.“

John nõõbitas oma lennukuu-
kinnitas mütsi paelad lõua alt
kinni ja istus lennuki tagumises
istmesse.

„Panite kaitserihmad kinni?“

„Jah, sir.“

„Asetage parem käsi juhisele,
et võiksite tunda, mida teen sel-
lega. Kuid ärge hoidke kramp-
likult.“

„Ei, sir.“

Kord väikestes asjades.

„Mis jups see on!“ pahandasin. Vaa-
tasin üle, mida mul kõike teha tuleks.

Seda pole palju: ainult laud ja riul
hooldada. Siin kõva kord sisse lüüa!

Laua tegin täitsa lagedaks. Silmal la-
hedam vaadata. Maitse asi — kui korra-
likult, siis võiks raamatuidki ja muud
veidi laual ka leiduda, kuid mina eelista-
sin nii tühjaks kui võimalik.

Riulil seadsin sisse jaotuse riuliva-
hede järele, nii et iga asi käepärast oleks,
sagedasti tarvisminev käepärasmale, vä-
hemsageli tarvitav eemale. Asjad koon-
dasin ka liikide järele — fototarbed eri
riulivahele, raamatud liikide järele. Raa-
matuid on siginenud kõva patsahkam ja
tuleb järjest juure — küll ostu, küll kinki-
miste kaudu. Neid rivistasin ilusasti, sel-
jad väljaspoole.

Selle juures tekkis ootamatu mõte —
mis oleks, kui asutaksin enesele
raamatukogu? See mõte ei näinud
väga loll välja.

Silmaga mõttes oli mul 50 raamatut
— seemneks küllalt. Valida ühtlane kõi-
de, ära kõita kooli papitöökojas. Nimes-
tik koostada. Liigitus teha. Võiks kaart-
nimestiku teha, nagu on avalikus raama-
tukogus... Peeter Petersonil on suur
raamatukogu, tal on palju raha, kuid seda
armsam on mul lugeda oma raamatuid,
mis hangitud kitsilt kokkuhoitud senti-
dega. Rahakus pole veel kõik — tean
miljonäre, kel on kodus ainult Jänese ka-
lender, Unenägude seletaja ja Must kap-
ten — Kaljo rääkis kord seda.

Raamatukogu mõtte teostas. Hoopis
teine nägu, kui on kord majas.

Paberid — käsikirjad, ajalehtede väl-
jalõiked, vanad vihud — kõik korralda-
sin. Käsikirjad, muud paberid panin lii-
kide järele pappkaante vahele, kaantele
sildid päälle.

Voodi hoidsin ka korras — see on
kõik — tuba aga võitis ilu poolest.

Huvitav — kord tekitab ilu!

Toal on hoopis teine iseloom, ja siin
nagu hõljuks uus vaim. Meeleolu siin vii-
bides on uus — selles on midagi karsket,
töökat ja rõõmsasti-pingulolevat. Lust on.

Kaks reeglit seadsin pidamiseks:

1) igale asjale määratud kin-
deli koht.

2) pärast tarvitamist iga asi
tema kohale tagasi.

Imelihtsad reeglid.

Neid teadsin ammu — ega meist keegi
eile pole sündinud, kuid lihtsaid ja en-
dastmõistetavaid asju, mida on enamjagu
tähtsatest asjadest, ei pane me tähele, lä-
heme neist mööda, ei hakka mõtlema
nende juures.

Ja huvitav on, et mina ise harva tulen
õigele mõttele, et neid reegleid tähele pa-
nema hakata — ikka peab keegi võõras
olema, kes mulle aru pähe pistab, teed
näitab. Kunagi ei näe ma ennast ise.
Parandan end ainult väliste tõugete mõ-
jul. Alles siis, kui olen pähe saanud ha-
ledasti ja omadega läbi kukkunud — siis
alles näen, mida ju ammu oleksin pida-
nud nägema ja tegema, et ära hoida hä-
bisse langemist.

Miks olen mina eestveetav ja tagant-
tõugata ja teen kõike ainult käsu ning
sunduse päälle?

Kas see on orja vaim ja moonaka hing?
Kas see on vedelvorsti iseloom?

Olen tark tagantjärele. Miks ma pole
tark ette?

Kristjan Našman-poiss, ole kavalam!
Alati hoolitse, et sinust midagi nõrka
välja ei paistaks. Sinu asjad ja tegevu-
sed on kõik väikesed, sest ise oled väike,
kuid hoia needki korras.

K. Našman.

Tallinna keskkoolide käsipall

Laupäeval, 11. skp., jätkusid Tallinnas Kaitseliidu võimlas TKSÜ (Tallinna Keskkoolide Spordiringide Ühing) esivõistlused. Öhtu kavas oli neli mängu.

Esimesena toimus naiste A kl. võrkpallis Tall. tütt. Kommertsgümnaasiumi ja Tall. linna 1. tütt. gümnaasiumi vaheline võistlus. Esimese geimi võitis ülekaalukalt Kommertsgümnaasium tagajärgjega 15:5. Teist geimi algas 1. tütt. gümnaasium survega; võis arvata, et mäng kujuneb kolme geimiliseks, kuid Kommertsgümnaasiumi naiskond võttis end tublisti kokku ja võitis ikkagi ülekaalukalt 15:8. Lõpptagajärg — 2:0.

Teiseks kohtusid naiste B kl. võrkpalli finaalis Tall. linna 2. tütarlaste gümnaasium ja Tall. linna Vene tütt. gümnaasiumi naiskonnad. Esimese geimi võitis 2. tütarlaste gümnaasium tagajärgjega 15:7. Teine geim muutus tasavägiseks. Selle geimi võitis Vene tütt. gümnaasium tagajärgjega 15:12. Kolmandas, otsustavas mängus suutis Tall. 2. tütt. gümnaasium end maksma panna võites 15:11. Lõpptagajärg — 2:1. Võitja naiskonna koosseis: Uus, Vohu, Lind, Semmelson, Ruut ja Haarbant.

Järgmiseks kohtusid meeste A kl. võrkpalli poolfinaalis Gustav-Adolfi gümnaasium ja Saksa Reaalgümnaasium. Esimese geimi võitis ülekaalukalt Gustav-Adolfi gümnaasium meeskond tagajärgjega 15:8. Teine geim oli tasavägisem, kusjuures eriti peab märkima Gustav-Adolfi gümnaasiumi meeskonna häid surumisi. Võitis G. Adolfi gümnaasium tagajärgjega — 2:0. Võitja meeskonna koosseis: Tallmeister, Jons, Anni, Taperson, Kiisa ja Omblus.

Viimaseks kohtusid meeste B kl. võrkpallis Gustav-Adolfi gümnaasium ja Tallinna Tehnikumi meeskonnad. Võitis Gustav-Adolfi gümnaasium 2:0 (geimid: 15:3 ja 16:14). Võitja meeskonna koosseis: Sams, Ellmann, Sulg, Burm, Eskusson ja Ems.

Tänased TKSÜ võistlused.

Täna kell 6 õhtul toimuvad Kaitseliidu võimlas TKSÜ esivõistluste tsükklis neli mängu. Tänaõhtused mängud kujunevad tõenäolikkult õige huviküllaseiks, kuna võistlused hakkavad lähenema lõpule. Täna mängivad esimeseks meeste A kl. korvpallis Tall. Realgümnaasium ja Linna Vene gümnaasium. Teiseks on poolfinaalis mäng Lenderi tütt. gümnaasium ja Tall. linna 1. tütt. gümnaasium vahel naiste A kl. võrkpallis, mis töötab kujuneda õige põnevaks. Kolmandaks mängivad meeste B kl. võrkpallis Vestholmi gümnaasium ja Gustav-Adolfi gümnaasium meeskonnad. Viimasena toimub naiste A kl. korvpallis Tall. tütt. kommertsgümnaasium ja Linna Vene tütt. gümnaasiumi naiskondade vaheline võistlus.

H.

TKSÜ suusatamiskursused.

Lähemal ajal, kui taevataat rohkem lund maa päale puistab, korraldab TKSÜ õpilastele suusatamiskursuse. Instruktoriks on hr. Lukin, kes on lõpetanud kehakasvatuse osakonna Tartu ülikoolis.

TKSÜ jääpalli ja kiiruisutamise võistlused.

Kuuldavasti korraldab TKSÜ ka käesoleval talvespordi hooajal jääpalli ja kiiruisutamise võistlused. Võistlused peetakse arvatavasti ESS „Kalevi“ liiväljal ja algavad veebruari lõpul.

19. veebr.: N. Kopernikus'õ 460., M. Jokal 108., J. Pitka 61. ja K. Ast-Rumor'i 48. sünnipäev, Ed. Ahrens'i 70. surmapäev.

Nikolaus Kopernikus (1473—1543), täheteadlane. Pidas loenguid täheteaduse üle Roomas ja mujal; elas hiljem Frauenburgis ja Allensteinis. Ta tunnuimaks teeneks täheteaduse alal on see, et ta esimesena väitis, et planeedid, nende hulgas ka meie maa, ringlevad ümber päikese kui kesksentrumi. Oma eluajal sai ta selle tõeõpetuse pärast palju kannatada, ent ta jäi siiski truuks sellele.

Maurus Jókai, ungari kirjanik ja ajakirjanik, sünd. 19. veebr. 1825 Komoris, oli advokaadiks, pidi 1849. a. rahutuste puhul olema reidus; hiljem ajalehe toimetajaks Budapestis, rahvasaadikuks, magnaatidekoja liikmeks jne.; suri 5. mail 1904 Budapestis. — On kirjutanud romaane, novelle, draamasid ja poliitilisi luuletisi, kaldudes oma loomingus tugevasti realistikku kujutusviisi. Ungari tähtsamaid ja populaarsemaid kirjanikke. Eesti keeles on ilm. „Kahe sarvega mees“, „Hiiu tuletorn“ (eesti ainetel), „Ofeni viimne paša“, „Kuldaväärt mees“, „Varanduse hoidja“, „Usualgaja“ jt.

Johan Pitka, eesti riigikaitse- ja majandustegelane, sünd. Võhmata v. Järvamaal, 19. veebr. 1872. — Eesti rahvusväeosade loojaid, E. Kaitseliidu organiseerijaid, Vabadussõja ajal soomusrongide ja -autode ehitamise organiseerijaid, Eesti Vabariigi sõjalaevastiku asutajaid ja juhataja, tõustes kontradmiraali astmeni. Praegu Eesti Tarvitajate Keskkühuse direktor. Avaldanud trükis oma sõjamälestused.

Karl Ast (kirjanikunimega K. Rumor), eesti kirjanik ja poliitikategelane, sünd. 19. veebr. 1885 Orava vallas Võrumaal. Sattunud 1905. a. revolutsioonikerisesse, istunud lühemaid ja pikemaid aegu poliitilistel põhjustel karistusvanglas, maapaos olles rännanud läbi pool maailma. Eesti Vabariigi tekkimisest saadik sotsialistlikkude parteide juhte; Asutava Kogu, I, II, III ja IV Riigikogu liige; paaril korral ka E. Vabariigi ministreid. — Ilukirjanduse alal avaldanud rea novellikogusid ja andnud trüki reisikirjeldisi, nagu: „Sääsed tormis“, „Lumiste kõrguste poole“, „Tuled sügisöös“, „Sammud kaduvikku“, „Kui Saara naerab“, „Palava päikese ja fanaatilise usu maal“ jt.

Eduard Ahrens, Kuusalu kirikuõpetaja. Lõi meie senipüsivimad õigekirja oma kaheandlise eesti keele grammatikaga: „Grammatik der Ehstnischen Sprache“ (Eesti grammatika põhjapanevad reformeerijad on olnud vaid kolm: Stahl, Hornung ja Ahrens).

20. veebr.: V. Härms'i 59. ja Gori-Tõnisson'i 39. sünnipäev.

Mihkel Härms, eesti linnuteadlane. Tartu ülikooli zooloogiainstituudi konservator ja lindude rüüstamise juhataja. Tegev töökari, loodusuurijate ja kodu-uurijate seltsides; kirjutanud rea artikleid kodu- ja välismaa ajakirjanduses linnuteaduse üle; avaldanud trükis raamatu „Eesti linnustik“.

Georg Tõnisson (varjunimega Gori), eesti ajakirjanik-karikaturist, sünd. Pärnus, õppis Pärnu gümnaasiumis ja linnakoolis; tutvus joonistamisega kunstn. R. Lepik'u juures, täiendas oma oskusi sõjavangina Danzigis. — Töötanud karikaturistina väga rohkete eesti ajalehtede juures, hilisemal ajal (1920. a-st) „Vaba Maa“ juures. Andnud välja karikatuuride-kogu „Knock-out“ ja illustreerinud rea laste- ja muud raamatuid ja aja-

Kirju; ühtlasi vestekirjanik. Valmukamaid eesti karikaturiste (pilkejoonistajaid).

21. veebr.: B. Spinoza 256. surmapäev, E. Kandi 31. ja A. Elango' 31. sünnipäev.

Baruch de Spinoza (1632—1677), juudi soost mõtleteadlane. Oma erineva mõtteviisi tõttu juudi kogudusest välja tõugatud, ei kuulunud ta mingisse usulisse kogudusesse, elatas end optiliste klaaside valmistamisest. Andnud välja hulga väga tähtsaid mõtleteaduslikke teoseid.

Edgar Kant, eesti maateadlane. Tartu ülikooli õppejõud majandusgeograafia alal. — Tartu teadusliikude seltside aktiivsem liige (loodus-maateaduse ja majandusteaduse alal). Koostanud koguteose „Tartu“, „Turist Kagu-Eestis“, „Maailmamaade ja rahvaste“ toimetaja.

Aleksander Elango, eesti noorsootegelane ja kasvatusteadlane, lõpetas Tartu ülikooli filosoofiateaduskonna; täiendanud end kasvatusteaduse alal Saksas, Skandinaavias, Itaalias, Schweitsis, Ungaris, Kreekas, Austrias; praegu õppeülesannete täitja Tartu ülikoolis kasvatusteaduse alal. — Koolipõlves ja üliõpilasena tähtsaim koolinoorsoo-tegelane; „Uudismaa“ ja „Kevadiku“ toimetajaid; innukamaid karskustegelasi Karskusliidus. Avaldanud trükis: „Noorusjõud“ I—III, „Noorsoo karskustöö Eestis“; kirjutanud hulga artikleid ajakirjuses.

22. veebr.: A. H. Neus'i 57. surmapäev, Fr. Chopin'i 123. F. A. Bebel'i 93., J. Rumma, 46. ja M. Laarman'i 37. sünnipäev.

Alexander Heinrich Neus (1795—1876) eesti rahvaluuleuurija. — Pikemalt „Õpilastelehes“ nr. 11/12, 1932.

Frédéric Chopin (1810—1849), klaverikunstnik ja helilooja, — Pikemalt „Õpilastelehes“ nr. 2, 1932.

Ferdinand August Bebel (1840—1913), saksa poliitikamees ja sotsialistide juht. Elukutselt treial, andus ta poliitilisele tegevusele; valiti Põhja-Saksa riigipäeva liikmeks; oli saksa sotsiaaldemokraatide partei asutajaid ja juhte; hiljem Saksa riigipäeva ja Saksa maa-päeva liikmeid; oma üliosava kõne-anni, asjatundliku küsimuste käsitlemise jne. tõttu mängis omal ajal äärmiselt tähtsat osa saksa poliitilises elus pahempoolisel rindel. On kirjutanud hulga parteipoliitilisi ja maailmavaatelisi teoseid, millest tähtsamad: „Die Frau und der Sozialismus“, „Aus meinem Leben“.

Ja an Rumma (1887—1926), eesti maateadlane, oli Tartu ülikooli õppejõud maateaduse alal. — On olnud Eesti Kirj. Seltsi poolt väljaantava suurteose „Eesti“ peatoimetajaks, E. K. S. Kodu-uurimise toim. abijuhatajaks; päale selle teetsenud muis osades maadeteaduslikul alal.

Märt Laarman, eesti õpetaja ja kunstnik, sünd. 22. II 1896. Esinenud eesti kunstinaimatustel oma töödega, võtnud osa mitmeist kunstnikkude organisatsioonidest, kirjutanud kokkuvõtlikke töid eesti kunsti arenemisest, toimetanud noorte ajakirja „Noorusmaa“ ja kunstiajakirja „Taie“; tõlkinud noorsookirjandust ja näidendeid teatritele.

23. veebr.: G. Fr. Händel'i 248. ja K. Päts'i 59. sünnipäev.

Georg Friedrich Händel, saksa helilooja, sünd. 23. veebr. 1685 Halles (Saali jõel), elas Itaalias, Hannoveris (kapellmeistrina), Londonis (ooperijuhina) ja mujal; jäi elulõpul pimedaks; suri 14. apr. 1759. Ta looming on üliküllane ja väga väärtuslik. Ta on loonud palju vähemaid heliteoseid, kuid ka hulga pikemaid kompositsioone ja oratooriume, nagu: „Messias“, „Saul“, „Israel und Ägypten“, „Simson“, „Joseph“, „Semele“, „Belsazar“.

EMAJÕEL PEETI SUURT „UISUPÄEVA“.

Tartus Emajõel peeti hiljuti esmakordne suur jääspordi propagandapäev, millest osa võtsid kõik Tartu paremad kiiruisutajad, iluuisutajad, jääpalli-, hokimehed j. t.

Rahva arvu, kes kahe tunni kestel sündmust jälgis või mööda liikus, võib arvata 10.000 inimesele. Meeleolu eest hoolitses veel diviisi orkester.

Nagu nüüd näha, on päev teinud väärrika töö, ega teisiti ole seletatav eriti noortes järsku tõusnud huvi talispordi vastu. Sama paik Emajõel, kus peeti „päev“, kihab nüüd noorte uisutajate parvedest ja ka uisuteedel on märgata uut elavust.

See on ainult tervitatav ja väärt, et see kaunis talvelõbu noortesse uuesti on tunginud.

Meie pilt kujutab üht osa rahvaparvest ja uisuteest Emajõel esimeselt jääspordi päevalt, mille korraldas Tartumaa spordiliit.

Ja vastuseid.

Spikeri-vaidlused on seniste ringküsümuste hulgast kujunenud kõige elavamaks. Sellenädalane post on toonud neid jälle suure hulga. Spikeri kaitsjad, — „eluvendad“, „nahavenitajad“, nagu nad endid ise uhkesti tituleerivad, on oma seisukohad ja põhjendused juba küllalt selgesti ja „veenvalt“ ette toonud. Ka viimaste saabunud vastuste hulgas ei leia nad spikerile enam mingit uut põhjendust ega vabandust. Sel põhjusel ja osalt ka ruumi säästmiseks valis toimetuse uute saabunud vastuste hulgast välja veel mõned, mis spikeri vastu kõnelevad. Tuli neid ka kohati lühendada ja kokku tõmmata, et spikeri-vastaste rünnak oleks hoogsam. Nende lõpul avaldab toimetus ka oma seisukoha.

Kas saab koolis läbi spikerita?

Jäin oma vastusega pisut hiljaks. Ei kavatsenud öieti vastatagi. Aga nüüd viimast „Õpilastele“ nr-it lugedes, vihastusin ja vastan siiski. Mis need mehed öieti arvavad enesest, kes siin laulavad spikeritele kiidulaule! Ja neid laulegi ei lületa nad ise, vaid moonutavad inult ümber tuntud kirikulaule! Nad arvavad vist, et õpivad sellele vanahärrale — õpetajale, kes teenistuskohuste täitmisel kontrollib nende teadmisi. Seda härrat ei tarvitse nad ju mõne aasta pärast enam arvestadagi. Elama peavad nad ju ikkagi oma kaasõppurite hulgas. Pange nüüd käsi südamele ja ütlege, missugust kassahoidjat te usaldaksite rohkem, kas seda, kes koolis oli spikeri-sell või kes ajas läbi ausa tööga? Mina ärimeheks saades ei peaks esimest küll päevagi oma teenistuses. *Tubli poiss.*

Mina ei saa aru, mis spikeri-jutt see öieti on vaba Eesti noorkodanike keskel! Kas tahetakse panna küsimusmärki eesti õppiva noorsoo aususele. Muidugi, peab läbi ajama oma jõuga ja seaduslikul kombel ja saab ka kahtlemata. Ja saavad need, kes katsevad tuleviku toime tulla oma tööga. *Ants.*

Meil koolis ei saakski tarvitada spikerit, ei oleks vajagi. Meie õpetaja on nii tähelepanelik, ta näeb ise kohe, kui keegi asjast aru ei saa. Ja seletab siis jälle. Piinlik oleks ka teda petta. *Helmi K.*

Meie isa tuleb laupäeva õhtul koju ja ütleb: „Siin on mu palk, rohkem mul ei ole. Paremata ma teile pakkuda ei saa. Ega ma vargile või minnal!“ Selle karmi moraali kasvatatuna oleme meie, poi-

sid, mu vennad ja mina, väga täpsad selles mõttes, et ei tarvita ega vaja võõra oma. Nii hääd kui need tunnistused ka on, aga nad on enda teenitud. Teie minge metsa oma spikeritega. *Töömehe poeg.*

Kui tunnustate spikerite abil saadud hääd koolitunnistust, siis peaksite ka tunnustama valeraha, vale isikutunnistust, võltsitud vekleid ja teisi väärnähte. Tore noorsugu! Meie klass on küll tervikuna ühel meelel ega võta spikeriküsimust kõne allagi. *Aino T.*

„Õpilastele“ toimetus

lõpetab sellega nii põnevaks saanud mõttevahetuse spikerite asjus, olgugi et toimetusse saabub veel igapäev uusi kirju küll poolt, küll vastu. Mitmed noored on küsinud toimetuse seisukohta ses küsimuses.

Meie arvame nimelt seda, et sel küsimusel ei ole enam kehtvat tähtsust meie koolielus. Moodsa kooli aade, mis levib kiirelt mujal maailmas ja valitseb meilgi juba mitmel pool, lööb välja koolist nii mõnegi väärnähte. Uuendatud koolielus ei ole ka kurikuulsal spikeril enam mingit kohta. Mitmed meie hugejaist küsivadki meilt, et mis see spiker öieti on. Vastame neile, et see on üks vana rumal mäng, mida moodne noorus ei tunne ega tunnusta. Nüüd, kus hoogsalt edeneb „klassiühiskonna“ põhimõte, kus õpilased ühiskonnana on teadlikud oma ülesandeks ja paluvad õpetajat kui vanemat juhti neid kontrollida, ei ole enam mingit mõtet petta oma juhti ega ennast.

Ja ärge arvake, et vanastigi veneajal eesti õpilasil oli tahtmist lulli lüüa ja klassitöödel spikerdada. Neil oli siis nii raske edasi pääseda muulaste hulgas, nii raske oli ära õppida midagi võõras keeles, et tuli loota ainult oma tööle ja vaevale. Spikeri-mehed olid sarnased, keda meie koolides praegu enam polegi — jõukad kõrgest seisusest, endast vaimustatud võimumed, kes lootsid isade seisukoha tõttu niikuinii elus edasi saada. Meie praegune demokraatlik kord paneb kodanikule juba noorelt vastutuse oma tuleviku eest. Isa ega keegi muu ei kosta su eest, kui sa ise mees pole.

Ja mees olla tähendab juba sedasama mis aumees olla.

Päris öieti märgivad mõned noored kooli-petmisis halva tee algust, mis viib hiljem kuritegevusele. —

Mõnikord saab asjast ka nii üle, et märgitakse küll paßerile üles raskemad kohad (nimetused, arvud). Kui vastatakse või kirjutatakse klassitööd, näidatakse õpetajale seda märkmikku: „Mulle ei jäänud need asjad hästi pähe, kas lubate mind tarvitada neid märkmeid?“ Enamasti lubatakse seda. Ja kui ei, pole midagi parata. —

Sõnavabaduse põhimõttest lähtudes anname ka tulevikus ruumi noorte vabadele mõtteavaldustele. Paluksime siis aga noori olla küllalt peenetundelised ja hoiduda riivamast teiste usulisi jne. tundmusi. On täiesti põhjendatud etteheide ühelt kaastöölisel-õppurilt, et üldtuntud laule jne. ei tohi labastada. Kui tarvis naljalaulu, teeme selle lihtsalt omast pääst.

Toimetus.

Selle nr. ülesannete lahendused saata toimetusele hiljemalt 28. veebr. Nende vahel, kes lahendamisel kõige rohkem punkte on saavutanud, jagatakse loositeel 3 auhinda — 3 kompl. raamatuid, à 1 kr. ja avaldatakse lehes lahendajate nimed.

33. Ristsõna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10				11				
12			13		14			
		15		16				
17	18		19					
	20	21		22				
	23			24			24a	
25			26	27	28			
29								
30					31		32	
33	34	35		36		37		
			38		39			
40	41	42			43			
44			45	46				
		47	48	49		50		
51				52		53		
54				55				
56								

Vasakult paremale: 1. hauakiingas, 6. saadakse jahilt või põllult, 10. Eesti maadleja, 11. laevakõnnetus, 12. auväärt ning tark rauk, 14. eestlaste jumal, 15. vaas, savist, 17. kasvab maas, mitte hein, 19. eessõna saksa keeles, 20. eesti dramaturg ja ajakirjanik, 22. igaüks, 24. kiud, kübe, 25. kohkuma, 27. naise nimi, 29. vastand rikkusesse, 31. on okaspuil (ainsuses), 33. kolle, tulease, 35. nimi „Seitsmest vennast“ 37. noot, 38. käänne sõn. salto, 40. vajalik ese meestel, 43. ese, 44. hüüdsõna, 45. naine kõrgemas seltskonnas, 49. alaealine, 51. tähtis ostjale, 52. toiduaine, 54. muusikaline lavastus, 55. kell lööb pam... 56. hingusele läinud noorsoo ajakiri.

Ülalt alla: 1. vasturevolutsioon, 2. tarvilik põllutöö, 3. esineb kaardimängus, 4. pulgakujuline pisik, 5. vanatont, 6. käänne, 7. linn Põhja-Venes, 8. avitama, 9. kalaliik, 13. käänne sõn. uba, 16. eessõna saksa keeles, 18. vastand „täna“, 21. ammu, 22. millisel sool ei kasva midagi? 23. ...läheksid maal noor-mehed, 24 a. noot, 26. seadused („ii“ on selles sõnas „i“), 28. sõna „seadus“ vähe muudetult, 32. käänne sõn. „sodi“, 34. naise nimi, 36. vastand sõn. „kõrge“, 38. taguma, 41. suleliik, 42. sõdurite päakate (metallist), 46. laul, 47. nimi „Seitsmest vennast“, 50. noot, 53. toitaine.

34. Tigü posti otsas.

Tigü ronis posti otsa, mille pikus 10 meetrit. Päeva jooksul ro-

nis ta 3 meetrit ülespoole; öösi, magamisel vajas ta 2 meetrit tagasi. Mitme päevaga jõudis ta posti otsa?

35. Arvutuspätkel.

Ühes riigis oli 7 linna. Igas linnas 7 kirikut; igal kirikul 7 ust; igal ukstel 7 santi; igal sandil 7 kotti; igal kotil 7 soppi; igas sopis 7 senti. Mitu senti oli selle riigi kirikuustel seisvatel santidel kokku?

Nr. 18 ülesannete lahendused.

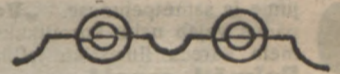
25. Voluri suits. Neist tähtedest võib kokku seada näit. järgm. nimed: Benz, Marconi, Edison, Nansen, Scott.

26. Spiraalülesanne.

T	A	R	T	U	R	K	E	S	T
A	T	U	S	A	N	E	N	T	A
M	E	R	I	K	A	S	V	I	N
R	E	L	I	T	S	I	U	M	U
E	M	U	R	A	H	T	H	A	M
A	A	U	Ö	I	A	A	O	R	B
N	A	K	Ö	T	A	M	O	T	E
I	D	R	O	Y	W	E	N	U	R
S	N	A	M	A	D	N	U	R	A
U	N	N	A	D	A	M	U	S	K

Öieti lahendasid: Ants Sillaots, E. Kruus ja O. Tauts.

27. Prilljoonistus.

Ölge joonistuse saatis Ants Sillaots.

28. Kas oled lugenud „Õpilastele“? 1. Sport. 2. Imettegev jõud. 3. Käsitöö. 4. Leeni ise läheb. 5. Imelik mees Peterson. 6. Suusatamas. 7. „Õpilastele“. 8. Tiivad.

Öieti lahendasid: E. Kruus, O. Tauts, Ants Sillaots.

Võitjaks selle numbri ülesannete lahendamises tuli Ants Sillaots 3 punktiga, kuna E. Kruus ja O. Tauts said mõlemad võrdse arvu punkte. Kolm võistlejat — kolm auhinda. Igaüks saab ühe krooni väärtuses raamatuid.

Paljud võistlejad pole vist veel märganud, et ka „Arva, arva...“ ülesanded kuuluvad võistluse alla. Igal nädalal jagatakse kolm raamatauhinda, à 1 kroon, kolmele parimale lahendajale. Sellepärast lööge kõik vahvasti sekka, kes harrastavad füüsilise spordi kõrval ka uljast ajugümnaastikat. Lisage juure ka millised pätklid on parimad, kas nad on kerged või rasked, ja mis sorti pätkleid soovite — kas ristsõnu, arvmõistatusi, joonis- või spiraal-ülesandeid jne. Hääd edu puremisel, ärge aga hambaid murdke!

Micki.

Kroonika.

Kino „Gloria“ Paadremaal.

Läinud nädalal korraldas Paadremaa Haridusselts oma ruumes kino. Näidati filmi „St. Moritz Paradiis lumes“. Publikut oli rohkesti.

Max Rix.

Vabaduspäeva „Õpilastele“

jõuab juba neljapäeval, 23. veebruaril lugejatele kätte.

Tartus on ta müügil 22. veebruaril.

Lehtse kodutütred andsid vande

Laupäeval, 28. jaanuaril 1933. aastal andis Lehtse kodutütreskond vande, milles töötati täita kohuse-truult Eesti kodutütardede põhikirja. See oli suursündmuseks kohalikus peres. Mainitud ajaks oli ka saanud auyõraks Järvamaa üldjuht pr. Revkam.

Nüüd on jälle Eestis salkkond vandeõiguslisi kodutütred, kes võivad kaunistada kodumaad truudusega ja eeskujulikkusega.

Vilio.

"Põhjala" lootusringi aasta-päeva-pidu.

Pühapäeval, 29. jaanuaril pühit- ses Oru algkooli lootusring "Põh- jala" oma aastapäeva ühes kirjan- dusõhtuga, millele pääs oli vaba- tahtliku maksu eest. Õhtust võttis osa ka palju lastevanemaid. Kavas oli jutukesi, luuletisi, laule lootus- ringi laulukoorilt, näidend "Vaes- laste hääks". Sissetulek kirjandus- õhtust oli Kr. 2,61.

Samal õhtul oli ringi korraldu- sel valguspildi-õhtu "Eestimaa val- guspiltides" täiskasvanuile. Rah- vast oli võrdlemisi palju ning lah- kudes paluti veelgi sarnaseid õh- tuid korraldada.

Oru algkooli lootusring "Põhjala" juhatus.

Tartu P. Gümnaasiumi klasside vahelised võistlused.

Kolmapäeval, 8. veebruaril koh- tasid võrkpallis T. P. Gümni II tehnika klass ja IV reaali. Mäng oli enamvähem monotoonne. Võit- tis IV reaali 2:0.

Samal päeval kohtasid korvpal- lis põnevas heitluses IV reaali ja V ehitustehnika klass. Võitis V ehitustehnika klass 18:15 tagajär- jega.

Korvpallis kohtasid samal päe- val III reaali klass ja I-b klass. Võitis III reaali 67:2. Võitlus oli väga huvitav, sest kohtas ju esi- mesena I-b klassi. Kuid küll saab ka I-b klassist varsti "asja".

Herman Maser.

Oru liiväl.

Arutasime sügisel, kust saada endale talveks parajat veekogu, millele oleks võimalik liivälja asu- tada. Viimaks leidsime paraja. See asub koolimajast umbes pool km eemal. Ootasime siis kogu aeg külmataadi tulekut. Kord tuli ta, aga siis ei saanud me midagi jääl korraldada, ja kuigi oleksime seda teinud, siis oleks see olnud tühi vaev, sest sulas ju kõik üles. Vii- maks saabus külmataat uuesti. Siis asutasime liivälja toimkonna. Toimkonna liikmeks võivad astu- da kõik õpilased, kui nad tasuvad liikmemaksu, mis on vabatahtlik.

Toimkonna juhatusse valiti: V. Laanberg, J. Priske, J. Kanav, H. Laanberg, J. Heeringas ja L. Saar. Esimeheks on V. Laanberg, kirja- toimetajaks — L. Saar. Toimkon- nal on liikmeid 76. Asusime kohe korraldama kelke. Poisid valmis- tasid jääkarusseli. Lootusringi kelk on ka meie käes kasutada. Kui lund tuleb, määrame salgad, kes pühivad jää puhtaks. Lumi, mis pühkimetel saadud, kogutakse ühte hunnikusse. Nii viisi saame ikka kõrgema ja kõrgema kelgumäe. Edaspidi korraldame liiväljal ka avalikke õhtuid.

Oru algkooli liivälja toimkonna juhatus.

Toimetusele saadetud kirjandus.

VIKERKAAR. Eesti noorsoo raamat-ajakiri nr. 25. VII aastak. 32 lk. Hind 25 senti. Nimijutt: Aleksis Kivi "Kodu ja ahelad". Illustreerinud R. Tiitus. Muud ju- tustisi: Seiklus Lapi tunduris. R. Koivu 4 joon. Mark Twair: Pask- näärid. Vandismäe Endu kiri On- kel Jaagule (3 joon.) Kass kadu- nud. Ha-Ve 2 joon. Natuke füü- sikat.

LOODUSVAATLEJA. Nr. 1. Populaar-loodusteaduslik ajakiri. Toimetaja ja väljaandja Dr. phil. G. Vilberg. Ilmub 6 k. aastas, maksab 2 kr. 40 s., poolaastas 1 kr. 25 s. Üksiknr. 40 s. Sisuks: A. Parts, Vanu ja uusi teooriaid päikese energia-allikaist. Sepp, Varblane vajab kaitset. Prillmadu

ja kuningakobra, Hara saar. Ar- vustisi, referaate j. m.

KÜLVAJA. Nr. 1—2. E. Kars- kusliidu informatsioonileht. Toim. E. Kubjas. Ilmub 10 korda aas- tas. Tellim. h. 25 s.

LOOTUSRINGI JUHT nr. 3. Õpilaste isetegevuse ja karskuskas- vatuslik ajakiri. Väljaandja: E. Õp. Liit. Ilmub 6 nr. a. Tellim. hind a. 50 s., üksik nr. 10 s. Sisust: Möö- dunud karskuspäevalt. Õpilaskoon- diste tegevusest. Mis tehakse loo- tusringides. Mänge. Noorte töid. Kroonika.

PÖLUMEES. Nr. 3. Rahvalik põllumajanduse ajakiri. Ilmub 2 k. kuus. Tellim. h. a. 2 kr., pooles a. 1 kr. 20 s., üksik nr. 12 s. Väljaand- ja E. P. Keskselts. Kaasandeks "Maanoored", põllumajanduslik noorsoo kuukiri.

Agaramaid "Õpilastele" sõpru.

Jälgides senist tegevust, näeme, et "Õpilastele" suudab päev päe- valt ikka võita juure uusi sõpru.

Järjestades algkoole tellijate arvu järele, saame järgmise pildi:

1) Sindi alevi algkool, 2) Põlt- samaa, Adavere algkool, 3) Rakke, Salla algkool, 4) Hageri algkool, 5) Suuropi, Muraste lastekodu, 6) Kallavere algkool, Harjumaal, 7) Viinistu algkool, Harjumaal, 8) Narva-Jõesuu, eesti algkool, 9) Kadaka algkool, 10) Haapsalu, Kiideva algkool, jne., jne.

Järgneb rida teisi algkoole, kelle nimed edaspidi toome. Olgu need eeskujuks kõigile!

Ilusa naise saladus

seisab peamiselt selles, milliseid vahendeid tema oma iluraviks tarvitab. Orn, pehme, värsk ja ilus näonahk ei ole mitte alati looduse kingitus, vaid enamasti korraliku, asjatundliku hoolduse tulemus. Palmi ja oliivõlidel oli juba vanasti iluravi vahendite seas aukohv ja neid tarvitati kui mõjuvamaid. Moodne teadus, meie vabrikute meistrite suured koge- mused aitavad valmistada nendest õlidest ja paljustest teistest ainetest meie eriresepti järele **Palmõli seepi**, mis on saanud kõigi lemmikseebiks. Tema pehme, tihe, kreemisarlane vaht puhastab eeskujulikult naha augukesed ja hooldab naha korraliku arenemise eest. Ta soodustab vere korralikku juurevoolu nahakihisse, mis annab nahale värsksuse, ilusa jume ja sametpehmuse. **"Veronika" Palmõli seep** sisaldab aineid, milliseid häda- pärast vajab nahk korralikuks arenemiseks. Ta sisaldab ka aineid, millised kaitsevad nahka meie kareda ilmastiku halbade mõjude eest. Sellepärast tarvitavad kõik **"Veronika" Palmõli seepi!**

Ostke "Veronika" Palmõli seepi ja veenduge ise selle headuses!

Tähtis koolidele!

Vabaduspäevaks

Dekoratsiooniks:

Krepp-paberit rahvus- värvides, Paberist Eesti lipukest. Riigivapi reljeefe.

Vabaduspäeva jumalateenis- tuseks ja aktuseks:

laululehti

E. V. XV aastap. puhuks.

"Postimehe" raamatukauplus, Tartu, Suurturg 16.

E. Õ. Liidu noorsookirjanduse toimkonna

väljaandel ilmub

J. Parijõgi:

Suuskadel Vallastesse

Hind 100 senti.

Ch. Dickens:

Nell ja tema vanaisa

Hind 50 senti.

D. Rings:

Kümme päeva jäälaamil

Hind 25 senti.

Eesti Õp. Liidu kirjastus.

Ladu: K. k. ü. "Töökool", V. Roosikrantsi 3. Telef. 462-56. Tallinnas.

Kes raamatute hinna rah- has või markides ette saa- dab, sellele saadetakse raama- tud äri kulul postiga kätte.

●●●●●●●●●●

Nõudke kõikjalt "Ceresi"

"Tervisleiba"

KOOLITARBEASJU

soovitab rikkalikult väljavalikus

Firma Karl Unger

Ülikooli 26. Telefon 5-57.

Kohvik-söögisaal

"ROOM"

RÜÜTLI TÄN. Nr. 1.

Saadaval alati maitsvad lõuna- ja õhtusöögid. Eeskujulik puhtus. Korralik teenimine. Ajakohased hin- nad. Küllastage, siis veendude ja jääte alaliseks küllastajaks.

Söögisaal "ROOMA" juhataja.

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Väljaandja: K. k/ü. "Töökool". Tallusjuht: Verner Kask. E. K. U. "Postimehe" trükk. Tartu, 1933.